

Βρυξέλλες, 23.4.2025
COM(2025) 190 final

2025/0104 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 όσον αφορά την πρόσθετη βοήθεια και την περαιτέρω ευελιξία για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές που πλήττονται από σοβαρές φυσικές καταστροφές και στο πλαίσιο των καταστροφών του κυκλώνα Chido στη Μαγιότ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Όπως φάνηκε από τον πρωτοφανή κυκλώνα που έπληξε πρόσφατα τη Μαγιότ, οι φυσικές καταστροφές και τα σοβαρά μετεωρολογικά φαινόμενα στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ έχουν καταστροφικές επιπτώσεις για τους πληθυσμούς που ζουν και εργάζονται σε αυτές τις περιοχές. Μεγάλο μέρος του γεωργικού και δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού καταστρέφεται κάθε χρόνο, προκαλώντας τεράστιες απώλειες εισοδήματος και απειλώντας τη διαθεσιμότητα τροφίμων και την ασφάλεια των περιοχών αυτών, των οποίων η ανάπτυξη ήδη υφίσταται μόνιμους περιορισμούς, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όντως, παρότι οι περιοχές αυτές διαφέρουν αρκετά μεταξύ τους, μοιράζονται ορισμένες ιδιαιτερότητες, όπως τη μεγάλη απόσταση, τον νησιωτικό χαρακτήρα¹, το μικρό συνήθως μέγεθος, την αυξημένη ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή, την εξάρτηση των οικονομιών τους από λίγους τομείς, τα υψηλά επίπεδα ανεργίας και το σημαντικά χαμηλότερο από τους μέσους όρους της ΕΕ και των κρατών μελών ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ). Όλοι αυτοί οι περιορισμοί δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο την ανάκαμψη της γεωργικής παραγωγής έπειτα από σοβαρές φυσικές καταστροφές, ενώ η σοβαρότητα των φυσικών καταστροφών καθιστά την ανάκαμψη ακόμη πιο χρονοβόρα.

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Προτεραιότητα στον άνθρωπο, διασφάλιση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και απελευθέρωση του δυναμικού των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ»², η Επιτροπή δεσμεύτηκε ότι οι ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών θα αντικατοπτρίζονται σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας³. Ορισμένες από τις προκλήσεις του γεωργικού τομέα στις εξόχως απόκεντρες περιοχές αντιμετωπίζονται ήδη με ειδικό τρόπο μέσω του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴. Ωστόσο, ενόψει των ολοένα και σοβαρότερων φυσικών καταστροφών σε αυτές τις περιοχές, διαπιστώθηκε η ανάγκη για περαιτέρω ευελιξία. Για να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες ταμειακών ροών κατά την ανασυγκρότηση της γεωργικής παραγωγής έπειτα από τις συχνές φυσικές καταστροφές στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, η Ευρώπη πρέπει να μπορεί να διαθέτει γρήγορα αποτελεσματική στήριξη και περαιτέρω ευελιξία μέσω του προγράμματος POSEI που αναφέρεται στον εν λόγω κανονισμό. Πρόκειται για προγράμματα με επιλογές ειδικά προσαρμοσμένες στη μεγάλη απόσταση και τον νησιωτικό χαρακτήρα, τα οποία καθορίζουν ειδικά μέτρα για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης, διασφαλίζοντας τη συνέχεια της στήριξης του προγράμματος POSEI προς τους δικαιούχους κατά την περίοδο αποκατάστασης, ανεξαρτήτως του επιπέδου της δραστηριότητάς τους, αλλά υπό τον όρο της ανάληψης επίσημων δεσμεύσεων για την αποκατάσταση της ικανότητάς τους. Στις 14 Δεκεμβρίου 2024 η εξόχως απόκεντρη περιοχή Μαγιότ επλήγη από τον φονικό κυκλώνα

¹ Οι εξόχως απόκεντρες περιοχές είναι όλες νησιά ή αρχιπελάγη εκτός από τη Γαλλική Γουιάνα στη Νότια Αμερική.

² COM(2022) 198 final.

³ Βλ. επίσης την πρόσφατη έκθεση εφαρμογής σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω ανακοίνωσης [COM(2024) 435 final].

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 228/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2013, για τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 247/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 78 της 20.3.2013, σ. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj>).

Chido, ο οποίος προξένησε εκτεταμένες καταστροφές και θύματα στο πέρασμά του, καταστρέφοντας χιλιάδες κατοικίες και διακόπτοντας την παροχή νερού και ηλεκτρισμού. Δρόμοι, δίκτυα επικοινωνιών και υποδομές υγείας επλήγησαν σοβαρά ή τέθηκαν εκτός λειτουργίας. Στις 11 Ιανουαρίου 2025 η Μαγιότ επλήγη επίσης από την τροπική καταιγίδα Dikeledi, με έντονες βροχοπτώσεις και τοπικές πλημμύρες που επέτειναν τις ζημιές που είχε προκαλέσει ο Chido. Ο κυκλώνας Chido είχε σημαντικές επιπτώσεις στη γεωργία και την επισιτιστική ασφάλεια: ισχυροί άνεμοι κατέστρεψαν τις καλλιέργειες σε πολλές περιοχές και γεωργικές εκτάσεις πλημμύρισαν, διαταράσσοντας τους χρόνους των φυτεύσεων, με αποτέλεσμα χαμηλότερες αποδόσεις κατά την επόμενη καλλιεργητική περίοδο. Επιπλέον, ο Chido κατέστρεψε υποδομές, όπως δρόμους, δυσχεραίνοντας τη μεταφορά των γεωργικών προϊόντων. Για πρώτη φορά, η Γαλλία κήρυξε κατάσταση εξαιρετικής φυσικής καταστροφής.

Κατά συνέπεια, επηρεάστηκε σοβαρά το τελευταίο έτος εφαρμογής του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης στη Μαγιότ για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2022 (ΠΑΑ Μαγιότ). Πολλά έργα, ιδίως επενδύσεις, θα καθυστερήσουν ή θα εγκαταλειφθούν. Επιπρόσθετα, οι γεωργοί και άλλοι παράγοντες της γεωργίας χρειάζονται καταρχάς στήριξη ρευστότητας για να μπορέσουν να βιοποριστούν έως ότου αποκατασταθούν οι εκμεταλλεύσεις και το παραγωγικό δυναμικό τους.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/3242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024⁵, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶ εισήγαγε ένα νέο έκτακτο και προσωρινό μέτρο [προστέθηκε στο άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220], το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν στήριξη ρευστότητας σε γεωργούς, δασοκαλλιεργητές και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση γεωργικών και δασικών προϊόντων και έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές που συνέβησαν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.

Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, για το μέτρο αυτό μπορεί να διατεθεί κατ' ανώτατο όριο ποσοστό 10 % των κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2021-2022 (εξαιρουμένου του EURI) (1,5 εκατ. EUR για τη Μαγιότ). Για την κατάλληλη αντιμετώπιση των εξαιρετικών φυσικών καταστροφών που σημειώθηκαν στη Μαγιότ, προτείνεται να καταργηθεί αυτό το ανώτατο όριο του 10 % και να επιτραπεί στη Μαγιότ να ανακατανεμίσει τα κονδύλια του ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2021-2022 για τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/3242 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 όσον αφορά ειδικά μέτρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την παροχή πρόσθετης βοήθειας στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές (ΕΕ L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj>).

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022 (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj>).

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού, ως προθεσμία έγκρισης των αιτήσεων έχει οριστεί η 30ή Ιουνίου 2025⁷ ώστε να εξασφαλιστεί άμεση αντίδραση στις φυσικές καταστροφές και ταχεία ρευστότητα σε όσους έχουν ανάγκη. Ωστόσο, δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση θα αλλάξει τους όρους του εν λόγω μέτρου για τη Μαγιότ, είναι ανάγκη να δοθεί επαρκής χρόνος στη διαχειριστική αρχή της Μαγιότ για να επιλέξει τους δικαιούχους όταν τεθεί σε ισχύ ο παρών κανονισμός. Για τον λόγο αυτό, δεν θα πρέπει να ισχύσει η προθεσμία έγκρισης των αιτήσεων. Ωστόσο, η επιλεξιμότητα των δαπανών (31 Δεκεμβρίου 2025) όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013⁸ παραμένει αμετάβλητη. Αυτό σημαίνει ότι οι πληρωμές προς τους δικαιούχους πρέπει να πραγματοποιηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

Επιπλέον, η Επιτροπή προτείνει να θεσπιστεί παρέκκλιση από το μέγιστο ποσό που προβλέπεται στο μέτρο σύμφωνα με το άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 για τη Μαγιότ, ώστε η εν λόγω εξόχως απόκεντρη περιοχή να μπορέσει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις ανάγκες ρευστότητας του αγροτικού πληθυσμού που έχει πληγεί σοβαρά από τις προαναφερθείσες φυσικές καταστροφές. Η παρέκκλιση αυτή θα πρέπει να γίνει μέσω ειδικών διατάξεων του κανονισμού POSEI, ώστε να περιοριστεί στις ειδικές ανάγκες της εξόχως απόκεντρης περιοχής Μαγιότ.

Κατά συνέπεια, για να παρασχεθεί η προαναφερθείσα πρόσθετη βοήθεια και περαιτέρω ευελιξία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που πλήττονται από φυσικές καταστροφές, η Επιτροπή προτείνει τη στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού POSEI, ο οποίος θεσπίζει ειδικά μέτρα για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η πρόταση συνάδει με το συνολικό νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε για την κοινή γεωργική πολιτική και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και περιορίζεται σε στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση περιορίζεται σε στοχευμένες τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 και είναι συνεπής προς τις άλλες πολιτικές της Ένωσης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 42, στο άρθρο 43 παράγραφος 2 και στο άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁷ Άρθρο 6α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220,

⁸ Άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj>), όπως παρατάθηκε δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι η γεωργία αποτελεί τομέα συντρέχουσας αρμοδιότητας της Ένωσης και των κρατών μελών, ενώ παράλληλα θεσπίζει μια κοινή γεωργική πολιτική με κοινούς στόχους και κοινή εφαρμογή. Στόχος της πρότασης είναι η εξασφάλιση περαιτέρω ευελιξίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που πλήττονται από φυσικές καταστροφές ή σοβαρά μετεωρολογικά φαινόμενα.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση περιλαμβάνει περιορισμένες και στοχευμένες τροποποιήσεις που δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του στόχου της παροχής έκτακτης και προσωρινής ανακούφισης στους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές, τις ΜΜΕ και τις εκμεταλλεύσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, την εμπορία και την ανάπτυξη γεωργικών ή δασοκομικών προϊόντων και που επλήγησαν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ο κανονισμός αποτελεί το κατάλληλο μέσο για την εισαγωγή της ευελιξίας που απαιτείται για την αντιμετώπιση των πρωτοφανών αυτών περιστάσεων.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

άνευ αντικειμένου

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Λόγω του τεχνικού, περιορισμένου και επείγοντος χαρακτήρα των προτεινόμενων τροποποιήσεων, δεν απαιτείται ευρεία δημόσια διαβούλευση.

- **Σύλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

άνευ αντικειμένου

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Λόγω του τεχνικού χαρακτήρα και του στοχευμένου πεδίου εφαρμογής της πρωτοβουλίας, δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

άνευ αντικειμένου

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

άνευ αντικειμένου

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η προτεινόμενη τροποποίηση δεν συνεπάγεται αλλαγές στα ετήσια ανώτατα όρια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που προβλέπονται για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2093. Η ετήσια ανάλυση των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων Ε.08030102 για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης παραμένει αμετάβλητη.

Συνολικά, το μέτρο αυτό δεν συνεπάγεται την ανάγκη πρόσθετων πιστώσεων πληρωμών. Οι αναγκαίες πιστώσεις πληρωμών ύψους 13,5 εκατ. EUR το 2025 και το 2026 προβλέπεται να αντισταθμιστούν από τις αποδεσμεύσεις κατά το κλείσιμο, οι οποίες αναμένεται να πραγματοποιηθούν το 2026. Κονδύλια που διατίθενται σε άλλα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ) και τα οποία θα παραμείνουν αχρησιμοποίητα θα αποδεσμευτούν και θα αντισταθμίσουν τις πρόσθετες δαπάνες στο πλαίσιο της τροποποίησης.

Όσον αφορά τη στήριξη του προγράμματος POSEI, η παρούσα πρόταση δεν έχει ποσοτικοποιήσιμες δημοσιονομικές επιπτώσεις. Οι όποιες σχετικές δαπάνες θα παραμείνουν στο ετήσιο χρηματοδοτικό κονδύλι του κράτους μέλους για το πρόγραμμα POSEI.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Θα υπάρχει παρακολούθηση και λογοδοσία όσον αφορά την εφαρμογή των μέτρων, στο πλαίσιο των μηχανισμών υποβολής εκθέσεων που θεσπίστηκε με τους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1305/2013⁹ και (ΕΕ) αριθ. 228/2013.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

άνευ αντικειμένου

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Για να παρασχεθεί περαιτέρω ευελιξία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που πλήττονται από φυσικές καταστροφές και σοβαρά μετεωρολογικά φαινόμενα και να αντιμετωπιστούν επαρκώς οι επιπτώσεις της πρωτοφανούς φυσικής καταστροφής, την οποία προξένησε ο κυκλώνας Chido στους γεωργούς, σε άλλους δικαιούχους του ΕΓΤΑΑ και στις διοικήσεις στη Μαγιότ, προτείνεται η τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 ως εξής:

- Να επιτραπεί στις αρμόδιες εθνικές αρχές να υποβάλλουν έκτακτη τροποποίηση του προγράμματος POSEI, ενώ εφαρμόζουν την αρχή της ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων όπου, λόγω απροσδόκητης σοβαρής φυσικής καταστροφής, η γεωργική παραγωγική ικανότητα καταστράφηκε σοβαρά ή πλήρως, και η αποκατάσταση ορισμένων τομέων απαιτεί περισσότερο χρόνο από την περίοδο που μπορεί να καλύψει η εφαρμογή της αρχής της ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων. Έτσι, οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι θα μπορέσουν να συνεχίσουν να λαμβάνουν στήριξη από το πρόγραμμα POSEI κατά την περίοδο αποκατάστασης,

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

ανεξάρτητα από το επίπεδο της δραστηριότητάς τους, αλλά υπό τον όρο της επίσημης δέσμευσής τους ότι θα αποκαταστήσουν τη γεωργική παραγωγική τους ικανότητα. Η εφαρμογή αυτής της τροποποίησης του προγράμματος θα υπόκειται σε ετήσια επανεξέταση και παρακολούθηση προόδου σε στενή συνεργασία της Επιτροπής με το κράτος μέλος.

- Όσον αφορά το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Μαγιότ, να καταργηθεί το όριο του 10 % των κονδυλίων του προϋπολογισμού του 2021 και του 2022 για την προσωρινή στήριξη της αντιμετώπισης των επιπτώσεων φυσικών καταστροφών, η οποία θα χρηματοδοτηθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και να επιτραπεί η επιλογή των δικαιούχων πέραν της προθεσμίας της 30ής Ιουνίου 2025.
- **Συμμόρφωση με την αρχή του εξ ορισμού ψηφιακού χαρακτήρα**
- Σύμφωνα με την ψηφιακή αξιολόγηση που διενεργήθηκε, η παρούσα πρόταση δεν έχει ψηφιακές διαστάσεις, καθώς δεν υπάρχει ψηφιακή συνάφεια. Τα ψηφιακά μέσα ή η ανταλλαγή δεδομένων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της πρότασης.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 όσον αφορά την πρόσθετη βοήθεια και την περαιτέρω ευελιξία για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές που πλήττονται από σοβαρές φυσικές καταστροφές και στο πλαίσιο των καταστροφών του κυκλώνα Chido στη Μαγιότ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 42, το άρθρο 43 παράγραφος 2 και το άρθρο 349,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 18 Δεκεμβρίου 2024 κηρύχθηκε «εξαιρετική φυσική καταστροφή» στην εξόχως απόκεντρη περιοχή Μαγιότ λόγω των καταστροφικών συνεπειών του κυκλώνα Chido, ο οποίος κατέστρεψε μεγάλο μέρος του γεωργικού και δασοκομικού δυναμικού του νησιού και απείλησε τη διαθεσιμότητα τροφίμων και την επισιτιστική ασφάλεια. Ο πρωτοφανής αυτός κυκλώνας και άλλες πρόσφατες φυσικές καταστροφές στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης, οι οποίες περιγράφονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), καταδεικνύουν την ευπάθεια των εν λόγω περιοχών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως ο αυξημένος κίνδυνος εξαιρετικών φυσικών καταστροφών ή σοβαρών μετεωρολογικών φαινομένων με μακροπρόθεσμες συνέπειες.
- (2) Για την αντιμετώπιση και τον μετριασμό των επιπτώσεων των εξαιρετικών φυσικών καταστροφών ή των σοβαρών μετεωρολογικών φαινομένων στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τη στήριξη της τοπικής παραγωγής που παρέχεται μέσω του προγράμματος ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα ορισμένων περιοχών (στο εξής: POSEI), το οποίο αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 228/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³, είναι σκόπιμο να παρασχεθεί στους πληττόμενους δικαιούχους η

¹ ΕΕ C , , σ. .

² ΕΕ C , , σ. .

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 228/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Μαρτίου 2013, για τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 247/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 78 της 20.3.2013, σ. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj>).

δυνατότητα να συνεχίσουν να λαμβάνουν πληρωμές από το POSEI κατά την περίοδο αποκατάστασης, ανεξάρτητα από το επίπεδο της δραστηριότητάς τους, υπό τον όρο της επίσημης δέσμευσής τους ότι θα αποκαταστήσουν την παραγωγική τους ικανότητα. Θα πρέπει συνεπώς να προβλεφθεί η δυνατότητα των αρμόδιων εθνικών αρχών να αποφασίζουν, βάσει των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων, κατά πόσον συντρέχουν ανωτέρα βία ή εξαιρετικές περιστάσεις. Ταυτόχρονα, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν η αποκατάσταση ορισμένων τομέων απαιτεί περισσότερο χρόνο, θα πρέπει να προβλέπεται ότι δυνάμει έκτακτης τροποποίησης του προγράμματος, υποκείμενης σε ετήσια επανεξέταση και παρακολούθηση προόδου, η περίοδος της αποκατάστασης θα μπορεί να παρατείνεται πέραν της περιόδου που μπορεί να καλύψει η εφαρμογή της αρχής της ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα πρέπει να τροποποιηθούν τα άρθρα 6 και 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 228/2013.

- (3) Επιπλέον, για να αντιμετωπιστούν γρήγορα οι ευπάθειες του συστήματος τροφίμων και των αγροτικών κοινοτήτων της Μαγιότ εξαιτίας της πρωτοφανούς φυσικής καταστροφής που προξένησε ο κυκλώνας Chido, είναι σκόπιμη η ταχεία παροχή αποτελεσματικής έκτακτης στήριξης μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και να προβλεφθεί η ενίσχυση της ευελιξίας των ισχυόντων κανόνων. Με το άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴ θεσπίστηκε νέο μέτρο για την παροχή έκτακτης προσωρινής στήριξης με σκοπό την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών, το οποίο θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΓΤΑΑ εντός του νομικού πλαισίου που εφαρμόζεται κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, όπως παρατάθηκε με τον εν λόγω κανονισμό. Για να μπορέσει η Μαγιότ να αντιμετωπίσει τις συνέπειες του κυκλώνα Chido και λαμβανομένων υπόψη των δυσκολιών που έχει προκαλέσει η συγκεκριμένη κατάσταση της εν λόγω εξόχως απόκεντρης περιοχής θα πρέπει να προβλεφθεί η εφαρμογή στη Μαγιότ του μέτρου που θεσπίστηκε με το άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220. Δεδομένου ότι οι ειδικές δυσκολίες αντιμετώπισης της εξαιρετικής κατάστασης στη Μαγιότ συνδέονται με τη μεγάλη της απόσταση ως εξόχως απόκεντρης περιοχής, όπως περιγράφεται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν δυνατότητες ευελιξίας της στήριξης του ΕΓΤΑΑ μέσω της θέσπισης ειδικού νομικού πλαισίου για την πρόσθετη στήριξη των εξόχως απόκεντρων περιοχών. Προς τον σκοπό αυτό θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 228/2013.
- (4) Δεδομένου ότι ο στόχος του εν λόγω κανονισμού, δηλαδή η αντιμετώπιση και ο μετριασμός των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών στον αγροδιατροφικό και τον δασοκομικό τομέα των εξόχως απόκεντρων περιοχών μέσω της παροχής πρόσθετων δυνατοτήτων ευελιξίας έπειτα από εξαιρετικές φυσικές καταστροφές ή σοβαρά μετεωρολογικά φαινόμενα, και συγκεκριμένα έπειτα από τον κυκλώνα Chido στη Μαγιότ, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022 (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj>).

με την αρχή της επικουρικότητας που προβλέπεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο εν λόγω κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη αυτού του στόχου.

- (5) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 228/2013 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (6) Δεδομένων των καταστροφικών επιπτώσεων των σημερινών φυσικών καταστροφών και του επείγοντος της αντιμετώπισης και του μετριασμού των επιπτώσεών τους στον αγροδιατροφικό και τον δασοκομικό τομέα των εξόχως απόκεντρων περιοχών, καθώς και του επείγοντος της εφαρμογής του μέτρου σύμφωνα με το άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 πριν από το τέλος της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, όπως παρατάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2220, κρίνεται σκόπιμη η επίκληση της εξαίρεσης από την περίοδο των οκτώ εβδομάδων που προβλέπεται στο άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ, στη ΣΛΕΕ και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.
- (7) Για να διασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή των εν λόγω τροποποιήσεων επειγόντως, δεδομένης της πιεστικής ανάγκης να αντιμετωπιστούν και να μετριαστούν οι επιπτώσεις των εξαιρετικών φυσικών καταστροφών ή των σοβαρών μετεωρολογικών φαινομένων στα εξόχως απόκεντρα εδάφη της Ένωσης, και ιδίως του κυκλώνα Chido στη Μαγιότ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 228/2013 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 6 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 5:

«5. Σε περίπτωση εξαιρετικών φυσικών καταστροφών ή σοβαρών μετεωρολογικών φαινομένων που καταστρέφουν εν όλω ή εν μέρει τη γεωργική παραγωγική ικανότητα μιας εξόχως απόκεντρης περιοχής, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν πρόταση τροποποίησης του προγράμματος, εφαρμόζοντας παράλληλα την αρχή της ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων, προκειμένου να μπορέσουν οι ενδιαφερόμενοι δικαιούχοι να συνεχίσουν να λαμβάνουν στήριξη μέσω του προγράμματος POSEI καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αποκατάστασης, υπό τη μορφή των προβλεπόμενων στο άρθρο 19 μέτρων στήριξης της τοπικής γεωργικής παραγωγής. Η εφαρμογή αυτών των τροποποιήσεων του προγράμματος θα υπόκειται σε ετήσια επανεξέταση και παρακολούθηση προόδου σε στενή συνεργασία της Επιτροπής με το κράτος μέλος.»

2) Στο άρθρο 19 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 5:

«5. Όταν ένα πρόγραμμα τροποποιείται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 5, οι δικαιούχοι που έχουν πληγεί από την εξαιρετική φυσική καταστροφή ή το σοβαρό μετεωρολογικό συμβάν μπορούν να συνεχίσουν να λαμβάνουν στήριξη υπό μορφή μέτρων στήριξης της παραγωγής, της μεταποίησης ή της εμπορίας που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα από το επίπεδο δραστηριότητάς τους καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αποκατάστασης, αλλά υπό τον όρο της επίσημης δέσμευσης για την αποκατάσταση της γεωργικής παραγωγικής ικανότητάς τους.»

3) Στο άρθρο 22, προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 3 και 4:

«3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 6α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου*, η Μαγιότ μπορεί να εγκρίνει αιτήσεις στήριξης μετά τις 30 Ιουνίου 2025.

4. Στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Μαγιότ, η στήριξη του ΕΓΤΑΑ που προβλέπεται για το μέτρο που αναφέρεται στο άρθρο 6α του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 δεν υπερβαίνει τη συνολική συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ στο εν λόγω πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2021-2022.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022 (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj>).».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος